

Institutiones Theologicae Ad Usum Seminariorum

Simonnet, Edmond

Venetiis, 1731

Art. 3. Utrùm lex Evangelica à Mosaica differat quoad modum
promulgationis, & quoad vim justificandi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83614](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83614)

Merito igitur condemnabuntur propter mortales legis naturalis transgressiones,

ARTICULUS III.

Utrum lex Evangelica a Mosaica differat quoad modum promulgationis, & quoad vim justificandi.

RESPONSIO I.

Lex Evangelica a Mosaica differt quoad modum promulgationis, in quantum lex Mosaica scripto tradita fuit in tabulis lapideis: Evangelica vero non fuit per se primo scripta, sed viva voce exterius intimata, & interius per abundantem Spiritus Sancti gratiam altè insculpta cordibus hominum.

Prob. 1. ex Scriptura veteri. Nam Hier. c. 3. Deus de lege Evangelica loquens, sic ait: *Dabo legem meam in visceribus eorum, & in cordibus eorum scribam eam.* 2. Ex Scriptura nova. Nam 2. Cor. c. 3. sic fideles Corinthios alloquitur Apostolus: *Epistola estis Christi* (hoc est, legem Christi & doctrinam ejus continens,) *ministrata à nobis, & scripta non aramento, sed Spiritu Dei vivi, non in tabulis lapideis, sed in tabulis cordis carnalibus.* 3. S. Augustino lib. de Spiritu & litt. c. 17. ubi sic ait: *Ibi in tabulis lapideis dignus Dei operatus est, hic in cordibus humanis, Ibi lex extrinsecus posita est, qua iniusti terrentur; hic intrinsecus data est, qua justificarentur.* Idem docet S. Thomas hic q. 106. a. 2. ad 3. 4. Ratione. Quia lex Evangelica non nisi post aliquot annos ab ejus solempni promulgatione, Hierosolymis facta, scripto tradita fuit a canonicis authoribus, & quidem ex occasione tantum vel docendi fideles, ut pater ex epistolis B. Pauli & aliis canonicis; vel ad obsequendum precibus & devotioni fidelium, vitam Christi & ejus doctrinam scripto mandati cupientium, ex qua intentione Marcus & Matthæus Evangelium suum scripserunt; vel ad fabulosos scriptores refellendos, quem ob finem Evangelium suum & Acta Apostolorum scripsit Lucas; vel denique ad occurrendum hæreticorum erroribus, ut patet ex Joanne, qui, rogantibus Asiæ episcopis, Evangelium suum scripsit contra hæreticos Christi divinitatem impugnantes: cum è contra lex Mosaica scripto tradita sit ex professo, partim digito Dei, hoc est, ministerio Angelorum partim a Mose. Ergo, &c.

Obj. Utraque lex fuit scripta in cordibus hominum per Spiritus sancti gratiam: nam certè gratia Spiritus sancti non defuit Judæis, ut possent intelligere & observare legem Mosaicam, quæ præcipiebat multa supernaturalia; quæ proinde absque gratia exequi non poterant Judæi.

R. Lex Evangelica præ lege Mosaica rectè dicitur scripta fuisse in cordibus hominum per Spiritus sancti gratiam, quia viva voce solempniter promulgata est cum tanta gratiæ abundantia; ut vi hujus abundantiae integra & incorrupta sine scripto usque ad finem mundi conservari potuerit. Lex autem Mosaica data non est cum illa gratiarum abundantia. Unde quamvis non defuerint Judæis auxilia gratiæ, quibuscum legem Mosaicam intelligere & observare possent, juxta illud Deut. c. 30. *Mandatum quod ego præcipio tibi hodie, non supra te est, &c.* non potest tamen lex Mosaica dici simpliciter scripta in cordibus hominum.

RESPONSIO II.

Lex Evangelica vim habet justificandi, & in hoc differt a lege Mosaica.

Prob. 1. pars. Nam dicitur Rom. c. 1. *Non erubescere Evangelium: virtus enim Dei est in salutem omni credenti.* At si Evangelium virtus est in salutem, est etiam virtus in justificationem: salus enim non est, nisi justificatorum. Ita ratiocinatur S. Thomas hic q. 106. a. 2. in Sed contra. Item 1. Cor. c. 15. Apostolus sic ait: *Notum vobis facio Evangelium quod prædicavi vobis, . . . per quod & salvamini.* Salvantur

autem homines per Evangelium, quatenus per illud justificantur. Ergo, &c.

Prob. 2. pars. Lex enim Mosaica vim justificandi non habuit: dicitur enim Gal. c. 2. v. 12. *Si enim per legem esset justitia, ergo gratis Christus mortuus est.* Et v. 16. *Ex operibus legis non justificabitur omnis caro.* Et c. 3. *In lege nemo justificatur apud Deum.* Et Hebr. c. 7. *Reprobatio quidem sit præcedentis mandati, propter infirmitatem ejus & inutilitatem: nihil enim ad perfectum adduxit.* Infirmitas autem & inutilitas, propter quam lex Mosaica a Deo abrogata est & repudiata, in eo consistebat, juxta Apostolum, quod peccatores justificare non posset; & nomine perfectionis hic intelligit Apostolus veram justitiam, quæ reddit hominem Deo gratum & acceptum.

Igitur ex Apostolo lex Mosaica non habuit vim justificandi, sed solum potestatem habuit conferendi legalem quandam & ceremonialem justitiam, & tollendi legalem immunditiam, hoc est conferendi habilitatem, & tollendi inhabilitatem quandam legalem ad cultum Dei externum, juxta illud Hebr. c. 9. *Sanguis hircorum & taurorum, & cinis vitulae aspersus, inquinatos sanctificat ad emundationem carnis, hoc est, ad emundationem carnalem, quæ figura fuit emundationis spiritus, seu spiritualis, quam conferre potest lex nova, & quæ consistit in emundatione interna animæ, id est, in peccatorum remissione, facta per sanctificantem gratiam, animæ per Spiritum sanctum infusam.* Rectè igitur ait S. Augustinus lib. de spir. & litt. c. 7. loquens de dilectione legis Mosaicæ & Evangelicæ: *Ibi lex extrinsecus posita est, qua iniusti terrentur; hic intrinsecus data est, qua justificarentur.*

Prob. 2. utraque pars responsionis. Illa lex bene dicitur habere vim justificandi, in qua sunt Sacramenta, gratiam sanctificantem ex opere operato conferentia. Atqui in lege Evangelica sunt Sacramenta, qui ritè ea suscipientibus gratiam sanctificantem ex opere operato conferunt. Ergo, &c. Minor est de fide, & suo loco probabitur.

Prob. maj. Nam institutio Sacramentorum est pars legis illius, in qua sunt illa Sacramenta: lex enim non solum est præceptiva, aut prohibitiva, sed etiam aliter constitutiva. Ergo Sacramenta quæ sunt in aliqua lege, pertinent ad illam, ut quædam ejus instrumenta, & consequenter rectè censetur per illa operari, quidquid operantur; proindeque si produciunt gratiam, rectè censetur producere gratiam per illa, velut instrumenta sua, producendi gratiam vim habere, Ergo, &c.

Simile argumentum sumitur ex Sacrificio Missæ in hunc modum. Illa lex rectè dicitur habere vim justificandi, in qua sacrificium est, conferens ex opere operato gratias actuales, quibuscum, qui iniusti sunt, sese ad primam justificationem disponere possunt, & qui jam sunt iusti, possunt augere justitiam suam. Atqui in lege Evangelica est tale sacrificium, nempe Sacrificium Missæ, ut suo loco ostendetur. Ergo, &c. *Prob. maj.* Nam sacrificii institutio est ex parte lex illa, in qua est illud sacrificium. Ergo sacrificium, quod est in aliqua lege, ad illam, ut quoddam illius instrumentum morale pertinet, & consequenter rectè censetur lex sacrificium quod in ea est, velut per instrumentum suum morale operari quidquid sacrificium illud operatur, proindeque conferre gratiam, si sacrificium illud gratiam confert.

Jam verò quod lex Mosaica nullam vim justificandi habuerit, a contrario sic ostenditur. Lex illa nullam vim habuit justificandi, cujus sacramenta & sacrificia nullam vim habuerunt conferendi ex opere operato, sive gratias actuales, quibuscum homo se ipsum disponere potest ad justificationem, si impius est & iniustus, vel majorem justitiam consequi, si jam pius est & iustus; sive gratiam sanctificantem, qua homo formaliter iustus aut iustior efficitur. Atqui sacramenta & sacrificia legis Mosaicæ nullam vim habuerunt, &c. Unde ab Apostolo vocantur infirma & egena elementa. Ergo lex Mosaica nulla habuit vim justificandi.

Neque

Neque dici potest, quod lex Moisaica iustificandi vim habuerit, qua praeceptiva aut prohibitiva fuit: nam sub hac ratione non magis habuit vim iustificandi, quam habeat nunc lex Evangelica. At lex Evangelica non habet vim iustificandi, quia praeceptiva vel prohibitiva, ut recte docet S. Thomas hic q. 106. a. 2. in O. Imò de utraque lege, qua praeceptiva vel prohibitiva praecise, æquè intelligi debet illud Apostoli 2. Cor. c. 3. *Littera occidit*, occasionaliter scilicet, nisi addit interior gratia fidei sanans.

Lex igitur Evangelica ratione sui status, in quo praesentem habet Christum auctorem ipsius & institutorem, propter merita ipsius jam exhibita, & praeium ab eo pro redemptione nostra persolutum, in ordine ad iustificationem & salutem nostram, praeogativam aliqua, qua leges anteriores, nempe lex naturæ & Moisaica caruerunt, accipere debuit, & re vera accepit in sacrificii sui & sacramentorum suorum institutione, tanquam instrumentorum moralium, quibus iustificationem & salutem nostram operatur, per illa Deum determinando ad dandam gratiam propter merita Christi, ad ipsam modo quodam specialissimo ob ipsiusmet Christi dispositionem pertinentia.

Dices. Imò lex Evangelica & Moisaica in hoc differunt, quod in hac nulli in filios Dei adoptarentur, & nulli gratiam interiorem acciperent. & hoc manifestè repugnat Apostolo, dicenti de Iudeis Rom. cap. 3. *Quorum adoptio est filiorum, & gloria, & testamentum, & legislatio*; & toto cap. 11. ad Hebr. Itaque aliud est aliquis in lege veteri iustificatos fuisse, & aliud iustificatos fuisse vi legis veteris: hoc falsum est, illud indubitatum. Item aliud est homines in lege veteri accepisse gratiam interiorem, necessariam ad servanda mandata divina; aliud accepisse vi legis veteris. Primum verum est, secundum falsum.

ARTICULUS IV.

Utrum per legem Evangelicam fideles eximantur ab obligatione mandatorum divinarum & humanorum.

RESPONSIO I.

Lex Evangelica non eximit fideles ab obligatione mandatorum divinarum. Est contra Lutherum.

Prob. 1. ex Scriptura. Christus enim ait Matth. c. 7. *Non omnis, qui dicit mihi, Domine, Domine, intrabit in regnum caelorum, sed qui facit voluntatem Patris mei, qui in caelis est, ipse intrabit in regnum caelorum.* Et c. 25. *Ite maledicti in ignem aeternum... esurivi enim, & non dedistis mihi manducare, &c.* Quibus verbis & subsequentibus declarat, reprobos in aeternum esse damnandos propter mandatorum divinarum transgressionem. Et c. ult. *Ventes, docete omnes gentes, docentes eos servare omnia, quaecumque mandavi vobis.* At cur Apostolis suis praeceperet Christus, ut gentes omnes docerent mandata divina; si mandatorum divinarum observatio ad salutem necessaria non esset gentibus ad fidem conversis, solaque fides illis sufficeret.

Prob. 2. Ex Conc. Trid. sess. 6. c. 20. ubi dicitur; *Si quis hominem iustificatum, & quantumlibet perfectum, dixerit non teneri ad observationem mandatorum Dei & Ecclesiae, sed tantum ad credendum, quasi verò Evangelium sit nuda & absoluta promissio vitae aeternae sine conditione observationis mandatorum, anathema sit.* Ratio autem manifesta est, quia impium est dicere, quod Christus venerit, ut per legem Evangelicam vitis omnibus aperiret janua, homines liberando à iugo mandatorum divinarum, & scelerum omnium impunitatem promitteret iis, qui hanc impunitatem propter ejus merita sibi concedendam crederent & considerent.

RESPONSIO II.

Lex Evangelica non liberat fideles ab obligatione
Simonnet Theol. Tom. II.

legum humanarum. Est contra Lutherum.

Prob. 1. De legibus Ecclesiasticis, quod lex Evangelica non liberet ab earum observatione. Nam Luc. c. 10. Christus sic alloquitur Apostolos, & in Apostolorum persona praelatos ecclesiasticos eorum successores: *Qui vos audit, me audit; & qui vos spernit, me spernit.* Et Matth. c. 18. *Amen dico vobis; quaecumque alligaveritis super terram, erunt ligata & in caelo, &c.* Denique Joan. c. 21. ad Petrum & ejus successores haec verba dirigit: *Pasce oves meas, pasce agnos meos.* Quibus locis Christus Vicario suo in terris, & aliis Ecclesiae Praelatis concedit potestatem condendi leges, quibus fideles obedire teneantur; ita ut si eas non observent, non solum hominibus, sed etiam ipsimet Christo inobedientes esse, nec tam Ecclesiae principes, si eorum mandata spernant, quam ipsum Christum spernere censeantur. Ergo, &c.

Prob. 2. de legibus civilibus, quod lex Evangelica ab earum observatione non eximat fideles. Nam Apostolus Rom. c. 13. loquens de civili potestate, sic ait: *Omnis anima potestatibus sublimioribus subdita sit; non est enim potestas, nisi à Deo. Quae autem sunt à Deo; ordinatae sunt. Itaque qui resistit potestati, Dei ordinationi resistit. Qui autem resistunt, ipsi sibi damnationem acquirunt... Ideo necessitas subditi estote, non solum propter iram, sed etiam propter conscientiam.* Haec autem verba ad fideles dirigit Apostolus, & differtè asserit subditos teneri in conscientia ad servandas leges Principum secularium, easque transgrediendo, in re scilicet gravi, damnationem sibi acquirere, hoc est, incurrere reatum damnationis aeternae, qui reatus non potest esse sine reatu culpae gravis, sicut nec reatus culpae gravis sine gravi obligatione in conscientia, qua, qui legem superioris transgreditur, tenetur eam servare. Idem docet Petrus Apostolus epist. 1. c. 2.

Ratio pro utraque parte est, quia lex Evangelica neque praelatos ecclesiasticos, neque principes seculares privat jurisdictione sua. Imò institutio jurisdictionis ecclesiasticae, & potestatis ferendi leges ecclesiasticas, est pars legis Evangelicae; & quamvis jurisdictionis civilis, & potestatis ferendi leges civiles institutio non pertineat ad legem Evangelicam, per illam tamen commendatur, & laudatur, ut divina saltem in radice, in quantum est saltem mediata à Deo, qui communicatibus prefectis, quibus ipse per se non dedit Principes, jus dedit in unum vel plures conferendi auctoritatem publicam, & potestatem condendi leges civiles, sine quibus nec utiliter administrari, nec stabiliter conservari potest communitas perfecta.

Obj. 1. Christus Luc. cap. 22. ait: *Reges gentium dominantur eorum... vos autem non sic.* Et Matth. cap. 17. *Ergo liberi sunt filii.* Resp. ad 1. Christus ibi tantum monet discipulos suos ne dominatum ambiant; & si cogantur praeesse, ne praesint tanquam domini, sed potius tanquam ministri, & eorum quibus praesunt, servi; nimirum ut subditos suos mansuetudine sua sibi devinciant, eisque humilitatis, modestiae, subjectionis animi, charitatis, aliarumque virtutum christianarum exempla praebeant, sicut praeiit ipse Christus, qui unus omnium Dominus & Magister est. R. ad 2. Christus his verbis tantum significat se, utpote Filium naturalem Dei, qui Rex regnum est, & Dominus dominantium, liberum esse à solvendo tributo quod tunc exigebatur.

Obj. 2. Apostolus dicit Rom. c. 6. *Non estis sub lege, sed sub gratia.* Et Gal. cap. 2. *Subintroierunt (falsi fratres) explorare libertatem nostram, quam habemus in Christo Jesu, ut nos in servitutem redigerent.* Et 2. Cor. c. 3. *Ubi Spiritus Domini, ibi libertas.* Et 1. ad Timoth. c. 1. *Lex iusto non est posita, sed iniustis.* Et illud 1. Cor. c. 7. *Pretio empti estis, nolite fieri servi hominum.*

R. ad 1. Apostolus loquitur de lege Moisaica, quam dicit abolitam esse per legem Evangelicam, quam vocat gratiam, hoc est, legem gratiae, propter gratiarum abundantiam quam habet, & quam non habuit lex Moisaica. R. ad 2. Apostolus loquitur de servitute legis Moisaicae, in quam Galatas redigere

R 3 vole-